

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/77/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115219836
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3115219836.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcov: 1/ PhDr. Q. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., Q. č. 3, 2/ H.. A. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. nad B., V. hájom č. XXXX/XX-XX, 3/ Q.. X. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., F. Z. č. XXXX, všetci zastúpení X.. U. G., advokátom so sídlom v V. O., Q. č. XXX/XXX, proti žalovanému: V. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. č. XXX, zastúpenému U. kanceláriou Y., s.r.o., so sídlom v I., O. č. XXXX/XX, H. XX XXX XXX, o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 14C/327/2015-112 zo dňa 4. decembra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **m á** proti žalobcom 1/, 2/ a 3/ **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalovanému priznal proti žalobcom 1/, 2/ a 3/ právo na náhradu trov konania 100% s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Išlo o žalobu o určenie, že žalobcovia 1/, 2/ a 3/ sú podielovými spoluvlastníkmi, každý v 1/3-ine, časti KN-C parcely č. XXX/XX orná pôda nachádzajúcej sa v k.ú. W., obec W., okres H., zapísanej na LV č. XXX tak, ako to bude zakreslené v geometrickom pláne znalca geodeta. Žalobcovia zdôvodnili žalobu tým, že sú právnymi nástupcami po ich nebohých rodičoch Q. P., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, a X. P., nar. XX.XX.XXXX, zomrelom dňa XX.XX.XXXX, ktorí boli vlastníkami pozemkov: záhrada o výmere XX árov XXmX v k.ú. W., vedená v V. vložke č. XXX pod č. XXXX/XX v podieloch každého v 3/8 a v podiele 1/4 na E. Z., pričom jeho podiel právni predchodcovia žalobcov odkúpili od jeho nástupkyne O. W., rod. Z. kúpnu zmluvou registrovanou na Štátnom notárstve v V. O. pod č. RI-XXX/XX, a záhrada o výmere XX árov a 3 m2 v k.ú. W., vedená v V. vložke č. XXX pod č. výpisu XXXX/XX. Pozemky užívané právnymi predchodcami žalobcov vedené pôvodne v V. vložke č. XXX a č. XXX vytvorili D. parcelu č. XXX/X orná pôda vo výmere 733 m2 v k.ú. W.. Predchádzajúcimi podielovými spoluvlastníkmi D. pozemku parc. č. XXX/X orná pôda o výmere XXX m2 boli žalobcovia, každý v 1/3-ine. Novovytvorená parcela CKN č. XXX/XX orná pôda o výmere X.XXX m2 zapísaná v LV č. XXX v k.ú. W. ako výlučné vlastníctvo žalovaného zasahuje do pôvodnej D. parc. č. XXX/X.

1.2 Súd prvej inštancie, aplikujúc ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 123 a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zamietol žalobu v celom rozsahu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcov v tomto spore. K tomu uviedol, že podľa tvrdenia žalobcov časť parcely č. XXX/XX v k.ú. W. (zapísanej na žalovaného) je tvorená im patriacou parcelou D. č. XXX/X,

ktorá vznikla z EN parcely č. XXX, a to zlúčením pôvodných parciel v PK vložke č. XXX a PK vložke č. XXX. Vlastnícke právo k pozemku uvedenému v PK vložke č. XXX žalobcovia odvodzovali od svojich právnych predchodcov - rodičov X. P., Q. P. a titulom kúpy (podielu 1/4) od O. W. (pričom kúpiť tento podiel od nej mali takisto rodičia žalobcov - pozn. odvolacieho súdu).

1.3 Okrem toho súd prvej inštancie uviedol, že parcela č. XXX/X, ktorá má patriť žalobcom, nie je evidovaná na liste vlastníctva (LV nezaložený), ale iba na mape č. listu XXXX a je tvorená výlučne z parcely vo vložke č. XXX, takže žalobcom 1/ až 3/ ani ich právnym predchodcom nepatrí. Žalobcovia ani ich právni predchodcovia nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k pozemku v PK vložke č. od O. W., pretože preukázateľne podľa listinných dokladov nebola v roku XXXX (kedy mala parcelu odpredať) vlastníčkou tejto parcely a nemohla ju nadobudnúť od svojho otca, keďže ju skutočný vlastník odpredal ešte v roku 1919 právnym predchodcom žalovaného. Z listinných dokladov je zrejmé, že ČKN parcela č. XXX/XX bola vytvorená z KN parcely č. XXX/X, odčlenenej od parcely A. č. X-X/X, ktorú žalovaný v podielovom spoluvlastníctve X/X zdedil titulom osvedčenia XXD/XXXX/XXXX po neb. X. P. a vlastníctvo k D. parc. č. XXX/XX v celosti nadobudol titulom reálnej delby v dôsledku dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi. Žalobcovia teda nepreukázali, že sú dedičmi po svojich rodičoch v uvedenom podiele spornej parcely XXX/X, pretože nepredložili dedičské rozhodnutia a neunesli dôkazné bremeno, že im táto parcela patrí. Preto sa súd nezaoberal preukazovaním zásahu do ich vlastníckeho práva výsluchom svedkov a nariadením znaleckého dokazovania na členenie parcely D. č. XXX/XX, keďže nebola osvedčená samotná existencia ich vlastníckeho práva k údajnej časti tejto parcely, ktoré by malo byť ohrozené.

2. Proti uvedenému rozsudku podali včas odvolanie žalobcovia a navrhli, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie zdôvodnili tým, že im súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že súd prvej inštancie nevykonal nimi navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zamietnutie žaloby považujú žalobcovia za predčasné, nedôvodné a nezákonné, pretože súd prvej inštancie bez akéhokoľvek relevantného dôvodu odmietol vykonať navrhnuté dôkazy. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nemá žiadnu, ani len čiastočnú oporu vo vykonaných dôkazoch. Pozemky užívané právnymi predchodcami žalobcov boli pôvodne vedené v PK vložke č. XXX a v PK vložke č. XXX a neskoršie tvorili spolu celok, a to parcelu D. č. XXX/X vo vlastníctve a stálom užívaní právnych predchodcov žalobcov - ich rodičov. Súd prvej inštancie nevykonal najzásadnejší dôkaz, ktorý žalobcovia včas navrhli, a to súdnu obhliadku miesta samého za prítomnosti súdneho znalca - geodeta s výsluchom osôb na mieste samom. Z obhliadky a následného súdneho geometrického zamerania a geometrického plánu by súd spoľahlivo zistil skutkový stav, a to že novo vytvorená parcela D. č. XXX/XX, vedená na LV č. XXX ako výlučné vlastníctvo žalovaného, zasahuje do pôvodnej parcely D. XXX/X, ktorá prináleží v rovnakom podiele 1/3 žalobcom. Napokon žalobcovia zdôraznili, že náležité odôvodnenie rozhodnutia je neodhateľným právom účastníkov konania a tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť v súlade s procesnými pravidlami, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie neodráža doposiaľ zistený a ustálený procesný stav a pre náležité rozhodnutie je nutné vykonať nimi navrhnuté dôkazy.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žalobcovia nepreukázali aktívnu vecnú legitímáciu, keď nepredložili žiadne dôkazy osvedčujúce ich vlastnícke právo k parcele č. XXX/X. Naopak, žalovaný súdu preukázal, že mu svedčí vlastnícke právo k parcele č. XXX/XX, a to predložením pôvodnej kúpnej zmluvy z roku XXXX, dedičských rozhodnutí a dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva z roku 2008. Vykonanie žalobcami navrhnutých dôkazov nemohlo prívodiť iný výsledok vzhľadom k tomu, že v konaní nepreukázali základný predpoklad na priznanie tvrdeného práva, a to existenciu vlastníckeho práva k spornému územiu, a to i napriek tomu, že im súd na tento účel poskytol dodatočnú lehotu na predloženie chýbajúcich dôkazov. Žalobcami podané odvolanie preto považuje žalovaný za nedôvodné a navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací na základe včas podaného odvolania žalobcov preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

5. Súd prvej inštancie v zásade zdôvodnil zamietnutie žaloby nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcov. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitimovaný). Nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) vedie vždy k zamietnutiu žaloby (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/53/2001 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 49/2001, resp. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/99/2012, 2Cdo/283/2013, 3Cdo/201/2007). Otázku, kto je v tom-ktorom prípade aktívne a pasívne vecne legitimovaný, musí súd riešiť vždy skôr než pristúpi k riešeniu otázky existencie alebo neexistencie nároku a jeho výšky. Z toho vyplýva, že otázku vecnej legitímácie nemožno zamieňať s unesením alebo neunesením dôkazného bremena na strane žalobcov.

6. V preskúmvanej veci žalobcovia už v žalobe (a potom počas celého konania a aj v odvolaní) odvodzujú svoje vlastnícke právo k predmetnému pozemku (každý v 1/3) výlučne od vlastníckeho práva ich rodičov, ktorí mali nadobudnúť predmetný pozemok rôznymi právnymi titulmi. Žalobcovia síce v žalobe a rovnako aj v odvolaní jednou vetou uviedli, že (oni sami) sú resp. boli vlastníkmi pôvodnej parcely CKN XXX/X každý v 1/3 (k takémuto určeniu de facto smeruje aj petit žaloby, len s iným číselným označením parcely, o ktorej žalobcovia tvrdia, že ide o časť pôvodnej parcely XXX/X), avšak z kontextu žaloby aj odvolania je zrejmé, že žalobcovia sa považujú za (spolu)vlastníkov predmetnej parcely nie z dôvodu, že by niekedy v minulosti oni sami nadobudli (spolu)vlastnícke právo k nej, ale z dôvodu, že vlastnícke právo k tejto parcele patrilo ich rodičom Q. P. a X. P. (a žalobcovia sú ich právnymi nástupcami). Listinné dôkazy, ktoré žalobcovia predložili, a aj nimi navrhované ďalšie dôkazy mali preukazovať práve to, že ich rodičia skutočne predmetný pozemok vlastnili a užívali. Aj keby sa táto skutočnosť preukázala, nebolo by možné určiť, že vlastníkmi (spoluvlastníkmi) predmetného pozemku sú žalobcovia. Okrem toho, že žalobcovia nijako nepreukázali právne nástupníctvo po Q. P. a X. P. (teda nepreukázali, že sú ich dedičmi a že sú jedinými ich dedičmi), podstatnejšie je, že v konaní o určenie vlastníckeho práva nemožno obchádzať dedičské konanie. Teda aj keby boli žalobcovia jedinými dedičmi po svojich rodičoch a aj keby súd vyhodnotil nimi navrhnuté dôkazy tak, že vlastnícke právo k predmetnému pozemku svedčí rodičom žalobcov, nemohol by určiť vlastníctvo v prospech žalobcov, pretože súčasťou sporového konania o určenie vlastníctva nemôže byť osvedčenie nadobudnutia dedičstva po právnych predchodcoch žalobcami - táto otázka výlučne patrí do mimosporového dedičského konania (porov. napr. nález Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 482/2013-50).

7. Pre záver, že žalobcovia nemajú v predmetnej veci aktívnu vecnú legitímáciu, postačovalo konštatovanie súdu prvej inštancie, ktoré odvolací súd uviedol v bode 1.2 odôvodnenia tohto rozsudku a nebolo ďalej potrebné, aby súd prvej inštancie skúmal listinné dôkazy predložené žalovaným (to, že sa k nim súd prvej inštancie vyjadril, ako je citované v bode 1.3 odôvodnenia tohto rozsudku, však nič nemení na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcov) ani nebolo potrebné, aby súd vykonával žalobcami navrhované dôkazy, ktoré mohli preukazovať len vlastnícke právo rodičov žalobcov, nie však samotných žalobcov. Súd prvej inštancie teda rozhodol správne, keď žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcov, vec správne skutkovo i právne posúdil a postupoval aj procesne správne, keď nevykonal žalobcami navrhnuté dôkazy (keďže zo samotných tvrdení žalobcov vyplývalo, že sa nimi snažili preukázať vlastnícke právo svojich rodičov, ktoré nemožno zamieňať s vlastníckym právom samotných žalobcov). Preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

8. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalovaný, preto odvolací súd v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP priznal žalovanému proti neúspešným odvolateľom (žalobcom) nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania, rovnako ako trov konania pred súdom prvej inštancie, rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).